

Sygnatura akt I C 159/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2020 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Dorota Krawczyk

Protokolant: sekr. sąd. Anna Frankowska

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2020 r.

na rozprawie sprawy

z powództwa M. K. (1)

przeciwko M. K. (2), I. K.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną (art. 527 kc)

1. uznaje za bezskuteczną w stosunku do powoda M. K. (1) umowę darowizny zabudowanej nieruchomości położonej w K. gminie S., powiat (...), województwo (...) składającej się z działek : niezabudowanej oznaczonej nr działki (...) o pow. 1,2300 ha, zabudowanej oznaczonej nr działki (...) o pow. 0,1900 ha, dla której Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) zawartą w formie aktu notarialnego w dniu 21 grudnia 2016 roku przed notariuszem A. T. w Kancelarii Notarialnej w P. Repertorium A nr (...) między A. K. a M. K. (2), która to bezskuteczność służy ochronie wierzytelności powoda M. K. (1) wobec dłużnika A. K. wynikającej z punktu 3 ugody zawartej w dniu 8 lipca 2013 roku przed Sądem Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt I Ns 1367/11, w kwocie 100.000,00 złotych (słownie: sto tysięcy złotych 00/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie;

2. nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. od pozwanego M. K. (2) kwotę 5247,00zł tytułem brakującej opłaty od pozwu od uwzględnionego powództwa, od uiszczenia której powód został zwolniony;

3. zasądza od pozwanego M. K. (2) na rzecz powoda M. K. (1) kwotę 5717,00zł (pięć tysięcy siedemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia SO Dorota Krawczyk

Sygn. akt I C 159/19

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 01.02.2019 roku pełnomocnik powoda M. K. (1) w pozwie przeciwko M. K. (2) i I. K. wniósł o:

1. Uznanie za bezskuteczną - w stosunku do Powoda M. K. (1), umowy na mocy, której A. K. przeniosła własność należącej do niej, niezabudowanej nieruchomości - na syna **M. K. (2)** tj. nieruchomości niezabudowanej położonej w powiecie (...) w gminie S. w K. - działki o numerach (...) (numery w ślad za ugodą; jednak według obecnej wiedzy Powoda numery działek to 68/2 i 398/9) - w celu zaspokojenia wierzytelności Powoda wynikającej z ugody zawartej w dniu 8 lipca 2013 roku przed Sądem Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt I Ns 1367/11, tj. kwoty z jej punktu 3 - 100.000,00 złotych (słownie: sto tysięcy złotych 00/100);

Na wypadek nieuwzględnienia powyższego żądania z pkt. 1 pozwu, wnosił (wskazując to roszczenie jako ewentualne) o:

2. Uznanie za bezskuteczną w stosunku do Powoda M. K. (1) umowy darowizny z dnia 17 marca 2014 roku zawartej przed notariuszem G. B. w Kancelarii notarialnej w P. (Repertorium A numer (...)), na mocy której A. K. darowała swojej córce **I. K.** należąca do niej nieruchomość położoną w P. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim, VI Wydział Ksiąg wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), w celu zaspokojenia wierzytelności wynikającej ugody zawartej w dniu 8 lipca 2013 roku przed Sądem Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt I Ns 1367/11, tj. kwoty z jej punktu 3 - 100.000,00 złotych (słownie: sto tysięcy złotych 00/100) oraz o

3. Zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew z dnia 05.06.2019 roku (k. 95-107) pełnomocnik pozwanych wnosił o oddalenie powództwa głównego i ewentualnego podnosząc, iż na dzień darowizn nieruchomości przez A. K. pozwanym po stronie dłużniczki A. K. nie istniał stan niewypłacalności. Powoływał się również na zasady współżycia społecznego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Na mocy ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny w dniu 8 lipca 2013 roku w sprawie o sygn. akt I Ns 1367/11, zgodnie z postanowieniem zawartym w jej punkcie 3, A. K. zobowiązała się zapłacić M. K. (1) tytułem dopłaty w związku z dokonaniem podziałem majątku wspólnego kwotę 100.000,00 (słownie: sto tysięcy złotych), płatną jednorazowo w terminie 4 lat od daty zawarcia ugody z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności.

Na mocy wyżej powoływanej ugody, A. K. nabyła na własność 3 nieruchomości:

1. Zabudowaną nieruchomość - KW nr (...) położona w P.

(...) o numerach działek (...)

2. Zabudowaną nieruchomość - KW nr (...) położona w W.

M. o numerze działki (...),

3. Niezabudowaną nieruchomość - położoną w K., numery działek (...) i

398/1 dla której nie jest prowadzona księga wieczysta.

(dowód: ugoda k. 13-15)

W związku z tym, że A. K. nie zrealizowała postanowień ugody pomimo upływu określonego 4 - letniego terminu, powód wezwał ją do zapłaty.

(dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 17 sierpnia 2017 roku wraz z potwierdzeniem odbioru k. 16-17)

Ponieważ dłużniczka nie zapłaciła długu wobec powoda, powód wystąpił przez profesjonalnego pełnomocnika do Sądu, w celu nadania ugodzie klauzuli wykonalności. Klauzula ta została nadana w dniu 10 października 2017 roku.

(dowód: ugoda z dnia 8 lipca 2013 roku wraz z klauzulę wykonalności k. 13-15)

Powód zwrócił się do Komornika z wnioskiem o wszczęcie egzekucji świadczenia pieniężnego. Komornik prowadził sprawę pod sygnaturą KM 1685/17, jednak egzekucja okazała się bezskuteczna. W dniu 7 grudnia 2017 roku

zostało wydane postanowienie o umorzeniu postępowania z uwagi na brak majątku dłużniczki. Wierzyciel wyczerpał przewidziane prawem środki prawne zmierzające do zaspokojenia przypadającej mu należności.

(dowód: postanowienie z dnia 7 grudnia 2017 roku k. 18)

Właścicielem działki położonej w K. o nr ewidencyjnym 68/2 dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) jest G. O. na podstawie umowy sprzedaży z dnia 05.10.2018 roku.

(dowód: wydruk z treści księgi wieczystej NR (...) k. 75-82, wypis z rejestru gruntów k. 84)

Właścicielem działki położonej w K. o nr ewidencyjnym 398/6 dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) jest M. K. (2) na mocy umowy darowizny z dnia 21 grudnia 2016 roku.

(dowód: wydruk z treści księgi wieczystej nr (...) k. 64-74, wypis z rejestru gruntów k. 83)

Umową darowizny zawartą w dniu w dniu **17.03.2014 roku** przed notariuszem G. B. w Kancelarii Notarialnej w P. Repertorium A nr (...) między A. K. a pozwaną I. A. A. J. K. darowała córce I. K. zabudowaną nieruchomość oznaczoną numerami działek (...) o pow. 0,1853 ha położoną w P. przy ul. (...). Strony określiły wartość nieruchomości na kwotę 100.000zł.

(dowód: akt notarialny k. 47-50, k. 103-106)

Umową darowizny zawartą w dniu **21 grudnia 2016 roku** przed notariuszem A. T. w Kancelarii Notarialnej w P. Repertorium A nr (...) między A. K. a pozwanym M. K. (2), A. K. darowała synowi M. K. (2) zabudowaną nieruchomość położoną w K. gminie S., powiat (...), województwo (...) składającą się z działek: niezabudowanej oznaczonej nr działki (...) o pow. 1,2300 ha, zabudowanej oznaczonej nr działki (...) o pow. 0,1900 ha, dla której Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...). Strony określiły wartość nieruchomości na kwotę 10.000zł.

(dowód: akt notarialny k. 100-102, 159-162)

Dłużniczka A. K. dnia 8 lipca 2013 roku zawarła ugodę z powodem co do podziału majątku. Zobowiązała się zapłacić na rzecz powoda kwotę 100.000 zł w terminie 4 lat jednorazowo tytułem dopłaty. Dłużniczka A. K. otrzymała dom w M. i dom w P. na ul. (...) oraz kawałek pola w K.. Dom w M. został sprzedany przez pozwanego M. K. (2) po dokonaniu darowizny na rzecz syna M. K. (2). Pieniądze uzyskane za sprzedanie domu przejął bank na poczet kredytu we frankach szwajcarskich, zaciągniętego przez powoda i dłużniczkę, przy czym dłużniczka go spłacała. Resztę pieniędzy wziął pozwany M. K. (2).

Dłużniczka A. K. nadużywała alkoholu od końca 2011 do końca 2014 roku, potem miała załamanie nerwowe. Pozwani wiedzieli, że A. K. ma dług wobec powoda. Dzieci znały sytuację majątkową matki i myślały, że dom rodzinny ul. (...) zostanie w ich posiadaniu, że ojciec nie będzie domagał się zapłaty.

Dłużniczka A. K. nie ma majątku ani pieniędzy, aby zapłacić dług wobec powoda wynikający z ugody o podziale majątku. Utrzymuje ją partner i ma zasiłek opiekuńczy na mamę. Nie jest właścicielem żadnej nieruchomości, cały majątek przepisała dzieciom. Ma na utrzymaniu małoletniego syna, którego ojcem jest powód. Syn M. ma 16 lat i mieszka z dłużniczką na ul. (...), ponieważ dłużniczka ma tam dożywocie.

Dłużniczka A. K. była zatrudniona od połowy 2011 roku do sierpnia-września 2015 roku w sieci P..

Pozwani są właścicielami wielu nieruchomości.

Dłużniczka A. K. dostawała głucho telefony od obecnej żony powoda, która wydzwaniała do niej po 10 razy w nocy, pisała obraźliwe smsy, groźby przez kilka lat i za co została skazana prawomocnym wyrokiem karnym.

Dłużniczka została zwolniona z pracy na koniec sierpnia - początek września 2015 roku za wypowiedzeniem. Korzystała z pomocy psychiatrycznej i psychologicznej

(dowód: zeznania świadka A. K. k. 150-151 minuty 00;14;35-00;43;00)

E. K. – obecna żona powoda jest ukarana prawomocnym wyrokiem karnym skazującym za nękanie A. K., za przestępstwo stalkingu.

(dowód: zeznania świadka E. K. k. 151 00;43;22-00;51;00, okoliczność niesporna)

Powód M. K. (1) był osobą bezrobotną z prawem do zasiłku do 10.10.2018 roku.

(dowód: decyzja k. 51)

Powód nie ma kontaktu z byłą żoną. Nie ma kontaktu od 8 lat z dziećmi. Nie dawał dzieciom żadnych pieniędzy, nieruchomości.

Było prowadzone postępowanie komornicze bez rezultatu. Ostatecznie była żona nie spłaciła w żadnej części ugodzonej dopłaty.

Postanowieniem z dnia 07.12.2017 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Tryb. w sprawie sygn. akt Km 1685/17 umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie tytułu wykonawczego w postaci ugody z dnia 08.07.2013 roku wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

(dowód: zeznania powoda k. 189 minuty 00;04;30-00;11;36, minuty 00;45;58-00;55;00, postanowienie z dnia 7 grudnia 2017 roku k. 18)

Pozwany M. K. (2) mieszka i mieszkał z mamą w 2014-2015 roku, pracowali w jednej firmie, w sieci P., mieli nienormowany czas pracy. Kiedy A. K. miała obniżony nastrój to pracowała w domu. Dłużniczka A. K. brała tabletki nasenne. Wyniki A. K. spadły tak, że pod koniec zaczęły być złe. To pogłębiało zły stan psychiczny A. K.. A. K. nie odbierała telefonów od klientów, znajomych, którzy zmienili numer. Pracodawca rozwiązał umowę o pracę z dłużniczką za wypowiedzeniem. Po rozwodzie A. K. została z nieruchomościami obciążonymi hipotekami, z kredytami. Pozwani wraz z matką spłacili wszystkie zadłużenia zaciągnięte przez rodziców w trakcie małżeństwa.

W domu na ul. (...) w P. mieszka pozwany, niepełnoletni syn dłużniczki i powoda, pozwana I. K. jest tam zameldowana i przyjeżdża. A. K. pomaga pozwanym w ich przedsięwzięciach, np. żeby obsługiwać domki nad morzem, zajmuje się swoją mamą, która potrzebuje opieki i niepełnoletnim synem, który jest w technikum, ma 16 lat. A. K. utrzymuje się z pensji obecnego partnera.

Pozwany M. K. (2) i pozwana I. K. wiedzieli o długu matki wobec powoda. A. K. nie „spłaciła” powoda w żadnej części, nie zapłaciła dopłaty ugodzonej w ugodzie o podział majątku.

(dowód: zeznania pozwanego M. K. (2) k. 190-191 minuty 00;20;48-00;45;00, zeznania pozwanej I. K. k. 189-190 minuty 00;11;36-00;20;00)

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny materiału dowodowego:

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanych w zakresie twierdzeń co do wysokości zarobków dłużniczki oraz co do chęci i planu spłaty zadłużenia przez A. K. wobec męża, bowiem są rozbieżne np. pozwany syn, który z matką mieszkał zeznaje „Nie odkładaliśmy pieniędzy, spłacaliśmy wszystko na bieżąco. Nie zaczęliśmy zbierać pieniędzy na spłatę ojca, bo mama straciła pracę.” Pozwana I. K. zeznaje „zarabiała około 4-5 tys. Miały być pieniądze odkładane i w całości oddane. Nie miałam dostępu do mamy konta. To było w 2014-2015 roku i nie pamiętam ile było dokładnie odłożone. Miała odkładać pieniądze na spłatę ojca. Nie widziałam pieniędzy na mamy koncie. Mama nie spłaciła ojca”

Co do wysokości zarobków to zeznania pozwanych też są rozbieżne od 3 tysięcy do 7 tysięcy zł, a nie ma żadnych dowodów w postaci dokumentów na wysokość tych zarobków.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jako zasadne Sąd uwzględnił w całości.

W art. 527-534 KC uregulowana jest ochrona wierzycieli w razie niewypłacalności dłużnika zwana również skargą paulińską. Celem tej instytucji jest ochrona interesów wierzyciela na wypadek nieuczciwego postępowania dłużnika, który z pokrzywdzeniem wierzyciela wyzbywa się składników swojego majątku na rzecz osób trzecich i w ten sposób stwarza lub pogłębia stan swojej niewypłacalności.

W myśl art. 527 KC

§ 1. Gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

§ 2. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności.

§ 3. Jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Zgodnie z treścią art. 527 KC wierzyciel może dochodzić uznania czynności prawnej za bezskuteczną w stosunku do niego, przy spełnieniu przesłanek: pokrzywdzenia wierzyciela, jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, działania dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, wiedzy lub możliwości - przy zachowaniu należytej staranności - dowiedzenia się o tym przez osobę trzecią.

Zgodnie z treścią art. 534 KC uznania czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli za bezskuteczną nie można żądać po upływie lat pięciu od daty tej czynności.

Ciężar udowodnienia w/w przesłanek odpowiedzialności spoczywa na powodzie zgodnie z art. 6 KC W ocenie Sądu powód udowodnił wszystkie przesłanki tej odpowiedzialności, co czyniło tą skargę za uzasadnioną i skutkowało uwzględnieniem powództwa.

Bezspornym jest istnienie wierzytelności pieniężnej powoda i odpowiadającego jej długu A. K.. Wierzytelność podlegająca ochronie jest skonkretyzowana. Dłużnik A. K. miała pełną świadomość istnienia swojego długu, co przyznała zeznając w charakterze świadka.

Wierzytelność ta wynika z ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny w dniu 8 lipca 2013 roku w sprawie o sygn. akt I Ns 1367/11, zgodnie z postanowieniem zawartym w jej punkcie 3, A. K. zobowiązała się zapłacić M. K. (1) tytułem dopłaty w związku z dokonanym podziałem majątku wspólnego kwotę 100.000,00 (słownie: sto tysięcy złotych), płatną jednorazowo w terminie 4 lat od daty zawarcia ugody z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności.

W związku z tym, że A. K. nie zrealizowała postanowień ugody pomimo upływu określonego 4 - letniego terminu, powód wezwał ją do zapłaty wezwaniem z dnia 17 sierpnia 2017 roku. Ponieważ brak było zapłaty w dalszym ciągu powód wystąpił do Sądu, w celu nadania ugodzie klauzuli wykonalności. Klauzula ta została nadana w dniu 10 października 2017 roku, a następnie powód złożył do Komornika wnioszek o wszczęcie egzekucji. Komornik prowadził sprawę pod sygnaturą KM 1685/17, jednak egzekucja okazała się bezskuteczna.

Postanowieniem z dnia **07.12.2017 roku** Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Tryb. w sprawie sygn. akt Km 1685/17 umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie tytułu wykonawczego w postaci ugody z dnia 08.07.2013 roku wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

W chwili dokonywania darowizny na rzecz pozwanego M. K. (2) i pozwanej I. K. dłużniczka miała pełną świadomość istnienia długu i jego wysokości. Niewątpliwie dłużnik A. K. działała w złej wierze przenosząc na pozwanego M. K. (2) własność nieruchomości wskazanej w pozwie, gdyż jej celem było takie przesunięcie majątkowe, które uniemożliwiłoby zaspokojenie wierzytelności powoda.

Pomimo prowadzenia egzekucji przez powoda z majątku dłużnika nie został on zaspokojony co do szczegółowo wyżej opisanej wierzytelności ani w chwili dokonywania zaskarżonej czynności ani w chwili obecnej.

W trakcie postępowania egzekucyjnego a także niniejszego postępowania ustalono, że dłużnik A. K. nie ma żadnego majątku, utrzymuje się ze świadczenia opiekuńczego w związku z opieką nad mamą oraz utrzymuje ją obecny partner.

Zaskarżona czynność dłużnika w postaci darowizny nieruchomości na rzecz pozwanego niewątpliwie została dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był poprzednio. W orzecznictwie sformułowano ogólnie tezę, iż pokrzywdzenie wierzycieli powstaje na skutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika, który powoduje niemożność, utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia wierzyciela (por. wyrok SN z dnia 28 listopada 2001 r. IV CKN 525/00 lex nr 53110). Na skutek zaskarżonej czynności nastąpiło zmniejszenie majątku dłużnika, gdyż ubyły z niego wartościowe składniki. Bezspornie dokonanie zaskarżonej czynności w postaci umowy darowizny nieruchomości na rzecz pozwanego M. K. (2) spowodowało niewypłacalność dłużnika A. K. w momencie jej zaskarżenia. Między niewypłacalnością dłużnika, a podjęciem przez niego czynności prawnych zachodził związek przyczynowy. Dłużnik A. K. działał niewątpliwie z pełną świadomością pokrzywdzenia wierzyciela - powoda w sprawie, był świadomy istnienia swojego zobowiązania względem powoda. Skoro dłużnik nie był w stanie spłacić swojego zobowiązania to jego działanie w postaci darowizny nieruchomości z dnia 21 grudnia 2016 roku należy tak oceniać, gdyż czynność w postaci darowizny miała na celu wyprowadzenie cennych składników z majątku dłużnika, ta nieruchomość darowana synowi to były ostatnie składniki majątku dłużnika.

Należy podzielić pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku - V Wydział Cywilny z 2013-07-18, w sprawie sygn. akt V ACa 359/13 (O.: (...) zgodnie z którym w ramach stosowania art. 527 § 1 KC wystarczające jest, by dłużnik przewidywał pokrzywdzenie wierzyciela w granicach ewentualności - świadomość dłużnika nie jest tutaj wymagana.

Odnosząc się do terminu wymagalności roszczenia powoda (4 lata od daty zawarcia ugody w dniu 8 lipca 2013 roku) a daty darowizny należy stwierdzić, że o zamiarze pokrzywdzenia wierzycieli, w rozumieniu art. 530 KC, świadczy już samo przewidywanie możliwości wystąpienia niewypłacalności, a więc liczenie się z niewypłacalnością wobec potencjalnych kontrahentów. Powyższe odpowiada potrzebie szerokiej ochrony wierzyciela, także przyszłego, będącego ratio legis uregulowania art. 530 KC (por. wyrok SA w Szczecinie z dnia 18-10-2019, I ACa 114/19, opubl. L.).

To, czy czynność prawna dłużnika krzywdzi wierzyciela, należy oceniać nie według chwili dokonania tej czynności, lecz według chwili jej zaskarżenia oraz wydawania rozstrzygnięcia ze skargi pauliańskiej.

Zgodnie z art. **529** KC jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. To samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny. Chwilą darowizny była chwila zawarcia umowy darowizny. Pozwany nie obalił tego domniemania poprzez wykazanie, iż dłużnik w chwili dokonania darowizny nie zdawał sobie sprawy, że działał z pokrzywdzeniem wierzycieli. Darowizną z 21.12.2016 roku na rzecz pozwanego M. K. (2) dłużniczka wyzbyła się całego swojego majątku.

Tłumaczenia dłużniczki, że dzieci jakoby wymogły na niej darowizny z uwagi na nadużywanie przez nią alkoholu, że darowizny miały na celu ochronę majątku przed złymi decyzjami dłużniczki nie zmienia faktu, że dłużniczka miała pełną świadomość istnienia długu wobec powoda i swojej niewypłacalności wobec braku jakiegokolwiek majątku. Również tłumaczenia, że dłużniczka rzekomo dużo zarabiała, czemu Sąd nie dał wiary wobec niespójnych zeznań w tym przedmiocie a także braku dokumentów na temat wysokości zarobków, są irracjonalne. Zakładając nawet, że dłużniczka zarabiała od 3 do 7 tysięcy zł to i tak nie byłaby w stanie zaoszczędzić 100.000zł w ciągu 6 miesięcy. A dowodów na okoliczność oszczędności pozwani nie przedstawili, pozwany M. K. (2) zeznał, że nie odkładali żadnych pieniędzy, a pozwana I. K. zeznała, że nie widziała żadnych oszczędności.

Pozwany M. K. (2) będąc synem dłużnika nieodpłatnie uzyskał korzyść majątkową w postaci nieruchomości, co wiązało się z uszczupleniem majątku dłużnika. Jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

W myśl art. **528 KC** jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

W niniejszej sprawie stosunek bliskości wynika z łączących więzów pokrewieństwa, również okoliczności sprawy wskazują, iż między pozwaną a dłużnikiem jest stosunek bliskości, pozwany mieszka z dłużniczką, znał jej sytuację majątkową, razem spłacali długi. Wskazuje na to też charakter dokonanej czynności - darowizny nieruchomości. Z zeznań dłużnika, z zeznań pozwanych wynika, że pozwany M. K. (2) wiedział o długu wobec powoda, to był fakt którego nikt nie kwestionował, dłużniczka i pozwani przyznali, że wiedzieli o długu matki wobec powoda.

Zgodnie z **art. 533 KC** osoba trzecia, która uzyskała korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, może zwolnić się od zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela żądającego uznania czynności za bezskuteczną, jeżeli zaspokoi tego wierzyciela albo wskaże mu wystarczające do jego zaspokojenia mienie dłużnika.

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego w szczególności zeznań samego dłużnika A. K., która przyznała, że nie ma żadnych środków na spłatę zadłużenia wobec powoda, żadnego majątku z którego powód mógłby się zaspokoić.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zatem z procesowego punktu widzenia ciężar udowodnienia faktów wskazanych w art. art. 533 k.c. spoczywał na stronie pozwanej.

Pozwany M. K. (2) nie jest już właścicielem całej darowanej mu przez matkę nieruchomości, bowiem przed wytoczeniem procesu dokonał sprzedaży.

Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w Krakowie wyrażone w wyroku z dnia 23 maja 2019 r., w sprawie sygn. akt I ACa 518/18, zgodnie z którym osoba, która zbyła przed wytoczeniem powództwa pauliańskiego prawo nabyte w drodze kwestionowanej czynności, zachowuje legitymację bierną w procesie z wierzycielem dłużnika, a korzystny dla wierzyciela wyrok może stanowić przesłankę przyszłego dochodzenia od osoby trzeciej roszczenia o charakterze odszkodowawczym lub o charakterze zwrotnym, na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Pozwany M. K. (2) zachował legitymację bierną do występowania w procesie w charakterze pozwanego, także w sytuacji, gdy przed wniesieniem pozwu zbył składniki majątku podarowane mu przez matkę. To powód decyduje, czy skorzysta, w takich okolicznościach, z wynikającego art. 531 § 2 KC uprawnienia do wytoczenia powództwa ze skargi pauliańskiej wobec kontrahenta osoby, która dokonała czynności z jego dłużnikiem.

Zdaniem Sądu niezasadne też było powoływanie się przez pełnomocnika pozwanych na zasady współżycia społecznego i żądanie oddalenia powództwa mimo spełnienia przesłanek ze skargi pauliańskiej. Powód ma tytuł wykonawczy, dłużniczka miała obowiązek zapłacić dopłatę wynikającą z podziału majątku wspólnego na podstawie zawartej przez strony ugody a skazanie prawomocnym wyrokiem karnym obecnej żony powoda za stalking dłużniczki nie może być brane pod uwagę. Obecna żona powoda poniosła karę, ale „kary” w postaci braku zapłaty długu, nie może ponosić za to przestępstwo powód. Również brak płacenia dobrowolnie alimentów przez powoda wobec najmłodszego syna nie może być podstawą do zastosowania art. 5 KC. Do ściągania alimentów są odpowiednie procedury.

Mając powyższe ustalenia i rozważania na uwadze Sąd uwzględnił powództwo i orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku.

Z uwagi na uwzględnienie roszczenia zgłoszonego na pierwszym miejscu Sąd nie orzekł o roszczeniu ewentualnym.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 2 KPC, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy. Pozwany M. K. (2) przegrał proces w całości w związku z czym Sąd obciążył pozwanego kosztami procesu w całości i zasądził od pozwanego M. K. (2) na rzecz powoda M. K. (1) kwotę 5.717,00zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na które składa się wynagrodzenie pełnomocnika obliczone na podstawie § 2 ust 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804) w kwocie 5400zł, opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17zł, część opłaty od pozwu w kwocie 300zł.

Zgodnie z treścią art. 83 ust 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113.

Zgodnie z treścią art. 113. 1. w/w ustawy kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

2. Koszty nieobciążające przeciwnika sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji nakazuje ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz:

1) strony, której czynność spowodowała ich powstanie;

2) strony zastąpionej przez kuratora lub

3) osoby, na której rzecz prokurator wytoczył powództwo lub zgłosił wniosek o wszczęcie postępowania.

3. Koszty sądowe, których nie miał obowiązku uiścić kurator, sąd może nakazać ściągnąć z innego majątku strony zastąpionej przez kuratora.

4. W wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może odstąpić od przewidzianego w ust. 2 i 3 obciążenia kosztami.

5. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do opłat, których nie miał obowiązku uiścić Skarb Państwa.

Na podstawie art. 83 ust 2, art. 113 ust 1 o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. od pozwanego M. K. (2) kwotę 5247,00zł tytułem brakującej opłaty od pozwu od uwzględnionego powództwa, od uiszczenia której powód został zwolniony

Sędzia SO Dorota Krawczyk

Z/ Odpis uzasadnienia z odpisem wyroku doręczyć pełnomocnikom stron.